

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор Харківської державної
академії дизайну і мистецтв
проф. Олександр СОБОЛЄВ

«29» _____ 2025__ р.

**ВИСНОВОК
ПРО НАУКОВУ НОВИЗНУ, ТЕОРЕТИЧНЕ ТА ПРАКТИЧНЕ
ЗНАЧЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДИСЕРТАЦІЇ**

ЧУН ДІНЕ
на тему «ДЕКОРАТИВНА КАРТИНА» В КИТАЙСЬКОМУ ЖИВОПИСІ
ПОЧАТКУ ХХІ СТ.: ЖАНРОВО-СЮЖЕТНА ТИПОЛОГІЯ, ОСНОВНІ
МОТИВИ ТА ТЕХНІКИ ВИКОНАННЯ
поданої на здобуття наукового ступеня доктора філософії
за спеціальністю 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація» (галузь знань 02 – Культура і мистецтво)

Дисертація Чун Діне «Декоративна картина» в китайському живописі початку ХХІ ст.: жанрово-сюжетна типологія, основні мотиви та техніки виконання» виконана на кафедрі теорії і історії мистецтв Харківської державної академії дизайну і мистецтв. У попередній експертизі дисертації, проведений на базі кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ, беруть участь двоє рецензентів: Токар Марина Іванівна – кандидат мистецтвознавства, професор; Котляр Євген Олександрович – кандидат мистецтвознавства, професор.

За результатами аналізу змісту дисертаційного дослідження Чун Діне, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, а також враховуючи підсумки публічної презентації здобувачем наукових результатів дисертації, яку проведено на фаховому міжкафедральному семінарі кафедри теорії і історії мистецтв 29 жовтня 2025 р., визначено наступне:

1. **Актуальність дослідження** зумовлена необхідністю вирішення існуючих протиріч, що оформилися на початку ХХІ ст. в китайському декоративному мистецтві і призвели до виникнення корпусу нових ідей, насамперед, ідеї «нової декоративності». Саме активний розвиток проявів «нової декоративності» в Китаї на сучасному етапі призвів до виникнення новітньої декоративної жанроформи – «декоративної картини», чиє системне наукове дослідження лише розпочалось. Отже, актуальність обраної проблеми є об'єктивною, і демонструє ті зміни, які відбуваються в сучасному декоративному мистецтві Китаю.

2. Зв'язок теми дисертації з науковими програмами, планами, темами академії та кафедри. Дисертація виконана відповідно до плану підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації кафедри теорії та історії мистецтв Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Дисертаційне дослідження актуалізує наукове осмислення проблеми створення та існування новітньої жанр оформи «декоративної картини» та здійснене самостійно. Наукова гіпотеза, теоретичний аналіз і сформульовані висновки відображають особистий погляд автора, є результатом узагальнення як власного теоретичного, творчого і педагогічного досвіду, так і переосмислення масиву наукових досліджень попередників. Усі три статті, опубліковані у фахових виданнях України, є одноосібними.

4. Новизна основних результатів дисертаційного дослідження полягає в тому, що вперше зроблена періодизація та аналіз витоків виникнення «декоративної картини» в Китаї; комплексно розглянуті жанрово-сюжетна типологія, основні мотиви та техніки виконання сучасної китайської «декоративної картини»; дослідженні технологічні інновації та авторські техніки в декоративному живописі сучасного Китаю; виявлені умови на наслідки об'єднання традиційних та інноваційних технік в декоративному живописі Китаю як моделі збереження декоративної спадщини нації; доведено, що після реформ Ден Сяопіна у 1980-ті рр. в декоративному мистецтві Китаю відбувається перехід від ремесла до концептуальної техніки втілення творчого задуму в новітній жанроформі – «декоративній картині» – в контексті ідеї «нової декоративності». Згідно цій ідеї художник більше не відтворює орнамент, а створює орнаментальну структуру смислів – ритм, колір, порожнеча стають носіями ідей китайського художника декоративного мистецтва новітньої доби; доведено, що «нова декоративність» використовує традиційні принципи створення канонічного декоративного зображення разом з сучасними матеріалами – акрилом, цифровим друком, гелями, світлом тощо; обґрунтовано, що формування «декоративної картини» як новітньої декоративної жанроформи стало перехідним етапом від мімесису до візуальної філософії в сучасному декоративному мистецтві Китаю. Картина тепер не зображує предмет – вона моделює відчуття світу, перетворюючи візуальне поле на ритмічну енергію; виявлено, що естетичними наслідками цього процесу стало формування своєрідного музично-пластичного мислення в сучасному декоративному мистецтві Китаю, окреслено коло сучасних китайських майстрів декоративного мистецтва, які працюють в жанроформі «декоративної картини». Дисертація є самостійною, оригінальною роботою. Висновки й положення наукової новизни, викладені в дисертації, отримані автором особисто.

5. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Наукові результати та запропоновані автором висновки спираються на його самостійні дослідження. Автор проаналізував значний теоретичний та практичний доробок мистецтвознавців з проблеми, обсяг творів з таких провідних музеїв світу, як Національний музей Гугун в Пекіні, Національний музей-палац в Тайбей,

Національний музей в Шанхаї та інших. Крім того, до джерельної бази роботи залучено матеріали, які представлені в оцифрованому вигляді з музеїв США, матеріали приватних колекцій, які зберігаються в Китаї тощо. Дисертант опрацював кілька груп наукових публікацій, дотичних до теми, критично оцінюючи ставлення до зазначеної проблеми як вітчизняних, так і західних мистецтвознавців, здійснив аналіз основних мотивів та сюжетів сучасної «декоративної картини» Китаю початку ХХІ ст.

Підтвердженням достовірності наукових положень дослідження є додаток у вигляді переліку ілюстрацій, альбому ілюстрацій, аналітичних схем та таблиць. Наукові положення дисертації апробовані на 6-ти Всеукраїнських і Міжнародних наукових та науково-практичних конференціях та викладені також в розділі колективної монографії. Текст дисертації та публікації за темою підтверджують достовірність і наукову новизну отриманих результатів. Об'єкт і предмет дисертації та обрана проблематика відповідають паспорту спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація».

6. Теоретичне та практичне значення одержаних результатів полягає у можливості їх використання при розробці підручників, лекційних курсів, навчальних посібників з історії світового мистецтва, мистецтва країн Сходу, художньої культури. Результати та матеріали дослідження збагачують вітчизняне мистецтвознавство, надаючи можливості застосування інших, аніж традиційних для Китаю, теоретичних підходів для аналізу змін в зображальній сфері країни. Дисертація спирається на іконографічний та іконологічний підходи в дослідженні витоків «декоративної картини», виявленні критеріїв її типологізації та оцінки технік її втілення в Китаї початку ХХІ ст., сприяючи удосконаленню теоретичної бази мистецтвознавчої науки та надає цілісне, наукового обґрунтування уявлення про зазначену проблему, що є важливим для педагогічної теорії та творчої практики.

7. Апробація результатів дослідження. Матеріали дослідження оприлюднені та апробовані у виступах на 6 Міжнародних і Всеукраїнських наукових та науково-практичних конференціях: в збірці наукових матеріалів *Міжнародної науково-практичної конференції «Мистецтво та дизайн у художній мові мінливого часу: морфологія, семіотика, візуальність»*. 14 квітня 2022 року, ХДАДМ. Харків; в матеріалах *VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку»*. Херсонський національний технічний університет. Хмельницький, 7-8 вересня 2022 р.; матеріалах конференції *Modernization of today's science: experience and trends: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference*, September 23, 2022. Athens, Hellenic Republic: European Scientific Platform; на *Перших Таранушенківських читаннях: матеріалах Всеукраїнської наукової конференції кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ*, 14-15 квітня 2023 року / Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків: ХДАДМ, 2023; в матеріалах *Міжнародної наукової конференції «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку»* (22–23 листопада 2023 року). Х.:

ХДАК, 2023; в матеріалах Других Таранушенківських читаннях: Всеукраїнської наукової конференції кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ, 17-18 квітня 2025 року. Харків: ХДАДМ, 2025.

8. Повнота опублікування результатів дисертації та особистий внесок здобувача до всіх наукових публікацій, опублікованих із співавторами та зарахованих за темою дисертації. Основні результати дисертації були оприлюднені у наукових фахових виданнях України:

Статті в наукових фахових виданнях України та які включені до міжнародних наукометричних баз даних:

1. Чун Діне. Жанрово-сюжетна типологія інтер'єрної «декоративної картини» в китайському живописі початку XXI ст. *HUDPROM 2023, 25 (1) THE UKRAINIAN ART AND DESIGN JOURNAL*. С.96-105. DOI: 10.33625/hudprom2023.02.096

2. Чун Діне. Авторський стиль в декоративному живописі Китаю на сучасному етапі (на прикладі творчості Дін Шаогуана). *Art and Design*, № 4, 2023, С.102-111. DOI:<https://doi.org/10.30857/2617-0272.2023.4.9>

3. Чун Діне. Сучасна китайська декоративна лакова картина: сюжети та техніка виконання. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 81, том 2, 2024 С.159-169. DOI: https://doi.org/10.24919/2308-4863/81-2-21_

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Чун Діне. Китайський декоративний живопис: морфологічне визначення поняття. *Міжнародна науково-практична конференція «Мистецтво та дизайн у художній мові мінливого часу: морфологія, семіотика, візуальність»*. Збірник наукових матеріалів. 14 квітня 2022 року, ХДАДМ. Харків, 2022. – 136 с. (укр., англ. мов.). С.122-124.

2. Чун Діне. Формування канонічних декоративних зображень у живописі Китаю. *Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку»*. Херсонський національний технічний університет. Кафедра дизайну. Хмельницький, 7-8 вересня 2022 р. / за ред. Білик А.А. Херсон: ХНТУ, Кам'янець-Подільський: ФОП Панькова А.С., 2022. – 234 с. С. 96-99.

3. Чун Діне. Технологічні новації в декоративному живописі Китаю. *Modernization of today's science: experience and trends: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the III International Scientific and Theoretical Conference, September 23, 2022. Athens, Hellenic Republic: European Scientific Platform*. P.100. ISBN 979-8-88796-804-9 DOI 10.36074/scientia-23.09.2022.

4. Чун Діне. Основні мотиви в «декоративній картині» в китайському живописі початку XXI ст. *Перші Таранушенківські читання: матеріали Всеукраїнської наукової конференції кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ*, 14-15 квітня 2023 року / Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків: ХДАДМ, 2023. 136 с. С.32-33.

5. Чун Діне. Роль доброзичливих орнаментів в сучасному декоративному живописі Китаю. *Міжнародна наукова конференція «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку»* (22–23 листопада 2023 року). Х.: ХДАК, 2023, С. 250.

6. Чун Діне. Стилiстичні особливості авторських технік в декоративному живописі сучасного Китаю. *Перші Таранушенківські читання: матеріали Всеукраїнської наукової конференції кафедри теорії і історії мистецтв ХДАДМ, 17-18 квітня 2025 року* / Харківська державна академія дизайну і мистецтв. Харків: ХДАДМ, 2025.

УХВАЛИЛИ:

1. Затвердити висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертаційного дослідження Чун Діне «Декоративна картина» в китайському живописі початку ХХІ ст.: жанрово-сюжетна типологія, основні мотиви та техніки виконання».

2. Вважати, що за актуальністю, проблематикою, змістом, ступенем наукової новизни, теоретичною та практичною цінністю здобутих результатів, обґрунтованістю висновків дослідження дисертація Чун Діне «Декоративна картина» в китайському живописі початку ХХІ ст.: жанрово-сюжетна типологія, основні мотиви та техніки виконання» повністю відповідає науковому профілю спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація», вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 26 березня 2016 року № 261, та пункту 11 Порядку присудження ступеня з присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44.

3. На підставі розгляду дисертації, наукових публікацій та апробацій дослідження, а також за результатами публічної презентації наукових результатів дисертації рекомендувати дисертацію Чун Діне «Декоративна картина» в китайському живописі початку ХХІ ст.: жанрово-сюжетна типологія, основні мотиви та техніки виконання», за спеціальністю 023 – «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» до захисту на здобуття ступеня доктора філософії у разовій спеціалізованій вченій раді.

ГОЛОВА

фахового семінару:

кандидат мистецтвознавства, доцент

Владислав КУТАТЕЛАДЗЕ